Eduskunnan akavalaiset ry 12.11.2019

Hallintovaliokunnalle

Lausunto puhemiesneuvoston ehdotuksesta laiksi eduskunnan virkamiehistä annetun lain muuttamisesta (PNE 2/2019 vp)

Eduskunnan akavalaiset ry kiittää hallintovaliokuntaa tilaisuudesta tulla kuulluksi ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Puhemiesneuvoston ehdotuksen laiksi eduskunnan virkamiehistä annetun lain muuttamisesta (PNE 2/2019 vp) tarkoituksena on ollut toteuttaa eduskunnan virkamiehistä annetussa laissa (1197/2003) eräitä sellaisia muutoksia, jotka on jo aiemmin toteutettu valtion virkamieslaissa (750/1994). Ehdotuksen lähtökohtana on ollut toteuttaa nämä muutokset soveltuvin osin mahdollisimman samanlaisina kuin ne on jo otettu käyttöön valtion virkamieslain puolella ja säilyttää näin eduskunnan virkamiehistä annetun lain ja valtion virkamieslain sisältö samankaltaisena. Tämän lähtökohdan vuoksi muutosten valmistelu on ollut melko teknisluontoista. Eduskunnan akavalaiset ry pitää ehdotuksen peruslähtökohtaa tarkoituksenmukaisena ja järkevänä.

Puhemiesneuvoston ehdotusta on edeltänyt eduskunnan kanslian johtoryhmän asettaman valmistelutyöryhmän työ. Valmistelutyöryhmässä myös eduskunnan virastojen henkilöstöjärjestöt, niiden joukossa Eduskunnan akavalaiset ry, olivat edustettuina. Työryhmän työskentely oli sujuvaa ja siinä luonnosta lainmuutokseksi valmisteltiin hyvässä yhteistyössä eduskunnan virastojen ja henkilöstöjärjestöjen edustajien kesken.

Ehdotuksen keskeisin muutos sisältyy 63 a §:ään ja se toisi muutoksenhakuoikeuden piiriin suurimman osan eduskunnan virastoissa tehtävistä virkaan tai virkasuhteeseen nimittämispäätöksistä. Ehdotettu muutos parantaisi selvästi viranhakijoiden oikeusturvaa ja samalla se vahvistaisi myös yleistä luottamusta virkanimitysten perusteiden asianmukaisuuteen. Samansuuntaisesti vaikuttaisi myös 7 §:ään ehdotettu muutos, jossa täsmennettäisiin niitä edellytyksiä, joiden vallitessa henkilö voidaan nimittää virkaan ilman julkista hakumenettelyä. Eduskunnan akavalaiset ry pitää näitä ehdotuksia merkittävinä parannuksina nykytilanteeseen ja kannattaa niitä.

Ehdotuksen toiseksi tärkein muutos sisältyy 38 §:ään, jossa virkamiehen eroamisikä nousee asteittain 68 vuodesta 70 vuoteen. Yleisen eläkeiän nouseminen voi näyttäytyä heikennyksenä virkamiesten asemaan tai oikeutena riippuen siitä, haluaako virkamies yhä jatkaa työssään sanotussa iässä. Ei kuitenkaan ole perusteltua, että eduskunnassa olisi käytössä eri eläkeikä kuin muualla valtionhallinnossa. Välttämättömäksi muutoksen tekee julkisten alojen eläkelain mukaisen eläkkeen karttumisen yläikärajan nouseminen asteittain 70 vuoteen. Ilman eroamisiän nostamista eduskunnan virkamiehet eivät pääsisi käyttämään eläkkeen karttumisen yläikärajan nousua hyödykseen.

Ehdotettuun uuteen 49 a § sisältyvästä säännöksestä virkamiehen kanssa tehtävästä karenssisopimuksesta Eduskunnan akavalaiset ry toteaa, että sen käyttö jäänee vähäiseksi, vaikka se voi joissakin

poikkeustapauksissa olla tarpeellinen. Ehdotuksen sisältö vastaa valtion virkamieslain puolelle jo käyttöön otettua muutosta eikä sen voine katsoa heikentävän virkamiesten oikeudellista asemaa kohtuuttomasti.

Kokonaisuutena Eduskunnan akavalaiset ry pitää puhemiesneuvoston ehdotusta edellä esitetyin perustein kannatettavana.

Etu-Töölössä 12. marraskuuta 2019

Kunnioittavasti,

Kaj von Hertzen

Eduskunnan akavalaiset ry